

VECKOBLADET

Utgivet av SFVBBiL

Utkommer fredagar

31:a årg. 2005

Fredag 3 juni

4

Veckobladet

Vårens provperiod är strax till ända, efter detta pappersnummer och ett webbnummer i nästa vecka så vandrar redaktionen ut i sommaren för att inte bänka sig framför datorerna förrän mot slutet av augusti.

Jo, vi kommer att bänka oss för att fortsätta med VB. Formen under kommande år blir den samma som under våren. Ett pappersnummer i månaden och däremellan ett webbnummer varje fredag, prenumerationspriset blir 100 kr.

I augusti är det bara ett drygt år till nästa val, och de mer och mindre kloka ting som kommer upp inför ett val kan vi inte motstå.

VB hoppas på ett intressant förvaldsår på vänsterkanten. De tre nuvarande samarbetspartierna slås samtliga om inte för sitt liv så i tydlig motvind. Fi får förlåta oss, men i våra öron så låter mycket därifrån vänster och alltså något vi gärna såväl skriver om som låter komma till tals. Om det blir en junilista nästa september är väl lika oklart som om den skall kallas vänster, men i EU-frågan blir den troligen väldigt lik såväl v som mp så den kan nog bli intressant den också. Kanske händer det något mer spännande inför valet bland de som inte längre känner sig helt hemma i dagens vänsterparti, kanske letar någon guld vid regnbågslistans fot. Vad vet vi, vet du något så "skvallra" gärna och lite kommer vi att gräva själva. I skrivande stund har det precis lagts ut en motion inför Vägval Vänsters årsstämma med starka krav på att ett nytt vänsterparti skall skapas och att VVV skall stödja denna strävan, men mer om detta på annan plats i tidningen. Det kan också bli som val brukar bli: alldeles, alldeles dödtrist men fullständigt underbart. Den som lever får se och vi som gör VB hoppas tillhöra den skaran den 17 september 2006.

Glad sommar, önskar red.

Ingen ny sopugn

Vänsterpartiet vann i veckan en oväntad kommunalpolitisk framgång genom att socialdemokraterna sa nej till Sysavs planer på en ny förbränningsugn för avfall. Mer avfall bör återanvändas och den nuvarande utrustningen täcker alla förutsägbara behov är numera även s-linjen.

Vänsterpartiet har därtill synpunkten att den tyska tillverkaren med vilken Sysav har option på en ny ugn lär vara anklagad för mutbrott i alla tyska delstater utom Schleswig-Holstein.

Vänsterpartiet och regeringsfrågan

Det fanns flera nya och intressanta inslag i det utkast till valmanifest som Lars Ohly i lördags presenterade på en valupptakt i Uddevalla. Inte minst att vänsterpartiet vill lyfta miljöfrågorna och har målet att inom tjuo års tid reducera den svenska bensinförbrukningen med hela 80 procent, förmodligen genom en blandning av piska och morot. Det tycks vara ett stort etanolprojekt som skyntar. Intressant, men inte invändningsfritt, var också hans uttalande att "motsättningarna i partiet nu ska vara glömda".

Men mest överraskande, och förbryllande, var nog hans uttalande (enligt Bohuslänningen 30.5): "Vi är beredda att förvalta rösterna och sitta i en regering."

Dubbla budskap

Öppenheten för ministerposter har ju tillhört det som skilt VVV-minoriteten från huvuddelen av partistyrelsen, som menat att inte minst socialdemokraternas EU-politik skulle omöjliggöra ett samarbete på högsta nivå. Nu öppnades för ett sådant "Ohly var också kristallklar i sitt budskap att vänsterpartiet vill sitta i en regering", skriver tidningen. Och notera att hans uttalande gjordes innan den franska folkomröstningen hade ägt rum.

Efter omröstningen, alltså två dagar senare, hotade Ohly att bryta samarbetet med regeringen om den inte avbröt arbetet med EU-författningen. Knappast ett förtroendeskapande krav från en som vill in i en s-regering. Hur går detta ihop?

Och hur går det ihop med följande citat ur en skrivelse från partisekreterare Pernilla Zethraeus: "I valutvärderingar har partiledningen tidigare fått kritik för att man vid vissa tillfällen hotat med misstroendevotum eller att avbryta samarbetet med s och mp. Vi har definitivt inte tjänat opinionsmässigt på det, snarare tvärtom. Hot lönar sig sällan i politiken."

Bereskap för nyval?

Partisekreterarens skrivelse är föranledd av ett krav från v-distriktet i Stockholm om att kräva misstroendevotum mot regeringen för att den inte anordnar folkomröstning om EU-författningen.

Kravet från ledningen för partiets största distrikt har alltså avisats av en majoritet i partistyrelsen men drivs vidare. Stockholmare har, påminnande om vad Sören Wibe & co. gjort i s-partiet, lusläst partistadgarna och funnit bestämmelsen: "Rådgivande omröstning skall även genomföras om partiföreningar, som tillsammans omfattar minst en tredjedel av partiets medlemmar, efter beslut på medlemsmötet så begär."

Stockholm trotsar alltså partistyrelsen och tycks bland annat få stöd av styrelsen för det näst största distriktet, Skåne. Skånedistriktet har uppmanat sina partiföreningar att ta ställning till omröstningskravet. I Lund ska det ske tisdag den 7 juni (IOGT-huset kl. 19).

Går omröstningskravet igenom, ger omröstningen majoritet för misstroendevotum och partistyrelsen känner sej nödsakad att följa det kan de politiska konsekvenserna bli betydande. Zethraeus varnar: "Partiets allmänna uppfattning är att man ska vara mycket restriktiv med att väcka misstroendevotum. Det handlar inte bara om att göra politiska markeringar utan även att vara beredda på att sätta nyvalshotet i verket."

Ett vågspel

Ett nyval i det aktuella läget skulle naturligtvis vara ett vågspel för det ekonomiskt svaga och opinionsmässigt försvagade vänsterpartiet men naturligtvis också för socialdemokraterna. Som dock

kanske skulle lokas av möjligheten att slå till med ett nyval nu innan Feministiskt initiativ, vårdpartiet och andra har hunnit formera sina styrkor.

Nu är nyval en högst osannolik utgång eftersom miljöpartiet inte lär gå med på misstroendevotum, varför kravet skulle bli en ren symbolhandling. Men återigen står initiativet i direkt strid med Lars Ohlys nyfunna vilja att bli minister. Ett sådant parti skulle socialdemokraterna vilja ta i ens med tång.

Dubbel kluvenhet

Lars Ohly talar alltså om att motsättningarna i hans parti är övervunna. Kravet från en stark falang på omröstning och misstroende är ett värtaligt bevis för att så inte är fallet. Därmed kan hans utspel om avbrutet regeringsstöd ses som ett försök att ge ett köttben åt en besvärlig opinion, att sitta på två stolar samtidigt.

Man kan se en parallell med utspelet om den femfaldiga minskningen av besinförbrukningen. Ohly säger själv att det kan behövas piskor i den processen, men i den senaste budgetuppgörelsen var det v som stoppade en bensinskattehöjning som mp och s ville ha.

Dubbla budskap får nog i längden både samarbetsparner och väljare att tappa förtroendet för ett parti.

Gunnar Sandin

Cecilia Wadenbäck

har toppat vänsterpartiets kommunlista i de två senaste valen. Att hon lämnar alla sina uppdrag är därmed en viktig händelse för partiföreningen.

Avhoppet är helt färskt så vi har inga förklaringar att komma med. Klart är emellertid att det sen länge har funnits ett missnöje med hennes arbetsinsatser, ett missnöje som växte under hennes långa sjukskrivning när hon bland annat engagerade sej i en omfattande

och arbetskrävande husrenovering. Det fanns också tankar på att med hänvisning till "arbetsbrist" förhindra att hon återvände som partiombudsman.

Ur hennes eget perspektiv måste det ha upplevts som stötande att partiet både centralt och lokalt driver kravet på rätt till heltidsarbete, men att hon förvägrades just detta när ett medlemsmöte i vår utsåg Nita Lorimer till halv partiföreträdare. Ska Nita bli heltidare nu? Inte okontroversiellt i så fall.

Gr

Vad man har slitit och gått, ibland ända från Landskrona och så hela vägen längs Lundåkrabukten. Det är en del minnen som bubblar upp en sån här dag, inte alla lika muntra. Hur många verser hade egentligen den där "Aldrig ger vi upp". Lite väl många reprisar blev det i alla fall. Man var väl inte alltid lika tänd och nu så här långt efteråt har man kanske en mera generös hållning. Men skulle man tveka så är det bara att läsa "De heta åren" av Sven Bergquist (Timbro 1985) där Sydkraftdirektören berättar hur han knöt upp de ledande opinionsbildarna. Så försoningen får vänta och dagens replik till Sydkraftsdirektörerna, Sydsvenskeredaktörerna och Kävlinges ledande kommunalpolitiker kan bara bli en:

Up Yours! Vi vann.

Kommunala kommunister?

”Från det kommunala” var förr överskriften på lokalpolitiska rapporter i Veckobladet, men från början hette spalten ”Kommunistisk kommunalpolitik”. Alliterationen gjorde sej bra i en rubrik och k-ordet var inte så omtvistat i partiföreningen på den glada tiden. Där berättades om stort och (mest) smått från Lunds kommunala arena. Många läsare uppskattade nog informationen men det var svårt att få de initierade att skriva.

Det måste erkännas att vi fortfarande är dåliga på löpande kommunalpolitisk rapportering i VB. Här ska likväl ges några kommentarer till vänsterpartiets insatser, främst under våren.

Det farliga kollektivet

Tongivande personer i vänsterpartiet och särskilt i Ung Vänster vill ju rehabilitera begreppet ”kommunism” utifrån dess snälla grundbetydelse av gemensamhet. Det senare är något som man inte märker särskilt mycket av i v-politiken. Man skulle till exempel kunna verka för kollektivtrafiken med motiveringen att den är just kollektiv och potentiellt gemensamhetsskapande, men när vänsterpartiet talar väl om bussar och tåg och illa om bilar är det uteslutande med miljöargument. Därmed missar man att skapa sej en egen profil i den frågan.

Fast vänsterpartiet fortsätter att agera flitigt i trafikfrågor. Beträffande kollektivtrafiken har taxehöjningar stoppats. Vårens mest aktuella och kontroversiella vägfråga har gällt den planerade motorvägsavfarten vid Råby och konkret inköpet av mark för att göra den möjlig. Socialdemokraterna har här valt att ingå betongallians så v och mp har tillsammans utgjort en överkörd minoritet. Det mesta talar för att avfarten byggs men miljövännerna har fått en ovanlig bundsförvant i form av Tetra Pak som ser sina fysiska expansionsmöjligheter hotade.

En konsekvent bilfientlighet är emellertid svår att upprätthålla så länge som väljarkåren skaffar allt fler bilar. Bangatan är överbelastad, men om något verksamt görs

för att minska biltrafiken där skulle trycket öka på Fasanvägen/Bryggaregatan, och där finns en stark lobby av boende som visserligen nästan alla har bil själva men inte vill att utomstående ska få köra på deras gator. Vänsterpartiet har lovat att deras situation ska förbättras. På sådana dilemman finns det knappast några reformistiska lösningar, bara revolutionära.

Snälla ungdomar

Och vänsterpartiet är inget revolutionärt parti. Inte ens Ung Vänster i Lund. En del personer därifrån har förtroendeuppdrag i fullmäktige, nämnder och styrelser, men antingen engagerar de sej inte särskilt starkt i kommunalpolitiken eller så ligger de lågt.

VB har tidigare snuddat vid Katja Olofssons rapport ”Rättvisare kommuner – visst går det”. Det är en mycket ambitiös och välunderbyggd studie vars förord trotsigt avslutas med orden ”Kampen fortsätter” och som visar att inkomstsvaga grupper kan tjäna på en politik som konsekvent förskjuter kommunernas finansiering från taxor till skatt. V-Lund fick efter hård strid med sina koalitionspartner på en kommunalskatt höjning förra året, men inga röster har höjts för en ny höjning i det nu aktuella budgetarbetet. Inte ens de unga.

En annan utjämningsmekanism är att höja underbetalda kommunalanställdas löner. Också där fick vänsterpartiet arbeta hårt för att få med sig de andra i majoriteten, men det blev verkligen höjd minimilön för kvinnodominerade grupper. Hotet från Fi har väl underlättat beslutet, som vi har sett en motsvarighet till i Stockholm. Men satsningen i Lund bör ändå bokföras som en stor och viktig framgång för vänsterpartiet.

Barn gäller än ...

När v(pk) Lund successivt byggde upp en stark kommunal representation under 1970-talet red partiföreningen på en allmän öppenhet för nya kommunala krafter, men vann konkret många sympatier på två politikområden: barnomsorg

och miljö. Reducerade dagisgrupper har åter blivit en av partiets lokala partifrågor, och åter en där det i stort sett har lyckats. Men inte helt, även om ”överinskrivningen” bara berör en minoritet av daghemsavdelningarna och handlar om ett extra barn per avdelning. Problemet bottnar i den nya babyboomen som har slagit särskilt hårt ute i byarna med deras många unga familjer. Det går inte att genast få fram lokaler till ett rimligt pris. Ändå tvingas partiet tillfälligt acceptera en förskjutning av anslagen till dessa relativt välbeställda kommunaldepartement, till visst förfång för områden i stan som man traditionellt har månat om, som Norra Fäladen.

... liksom miljö

I miljöpolitiken finns det sen länge knappast någon delfråga där v har varit mindre radikalt än mp. Länge yttrade sej detta främst i vaktsläendet om den goda jorden. I den allmänna samhällsdebatten har den omsorgen tonats ner i ett läge där överproduktion är ett av EU:s och därmed världshandels största problem, men hos v-Lund har den senast dykt upp i argumentationen mot ESS-anläggningen.

I den senaste fasen har det handlat om kravet på en översiktsplan för att väga lokaliseringsmot andra intressen. Fast bakom form- och demokratiargumenten ligger en betydande skepsis mot hela projektet. Ett argument gäller det kvicksilver som ska användas i forskningsprocessen. De mängder det handlar om imponerar inte på den som liksom jag har vuxit upp intill en stor gammal kloralkalifabrik, men tydligen på andra. Men främst skrämmer nog storskaligheten: en massa nya människor och anläggningar och vägar. Och bakom finns ett slags reflex att ställa upp på protesterörelser, även om de i detta fall främst leds av småborgerliga familjer som har hittat ett trevligt gammalt lanthus att pyssla med och naturligt nog inte vill ha sin närmiljö störd?

De formella invändningarna är relevanta men som sagt sekundära och inte bestämmande för hållningen till projektet. Och ska Lund

(och Sverige) vinna i den hårda konkurrensen måste nog kommunen agera kreativt.

Europeisk kulturhuvudstad

En annan påbörjad konkurrens är nationell men med internationella aspekter. Det gäller frågan om Lund ska försöka bli europeisk kulturhuvudstad 2014. Här är vänstersterns hållning oavgjord, trots att representanterna i vederbörande nämnd inte reserverat sej mot det arbete som har inletts med projektet. De brukar inte delta i de måndagsmöten som är den främsta arenan för diskussion och faktiska beslut om partiets kommunalpolitik, och där har det höjts kritiska röster. Varför satsa på statusprojekt när det går en massa underförsörjda kulturarbetare i Lund?

Men ett nytt måndagsmöte gick inför Kommunstyrelsens behandling med på att strävandena fortsätter. Typiskt nog skedde det sen Mats Olsson, hade förklarat sej positiv. Hans skicklighet som kommunalpolitiker och konsekventa undvikande att ta ställning i alla partiets konflikter har gett honom en stark auktoritet och position.

Fast det lär inte bli Lund. Kulturminister Pagrotsky har ju lovat att agera för Kalmar.

Radikal pragmatism

Måndagsmötena samlar normalt ett dussin personer. Deltagarna skiftar en smula men det finns ett jämgång där somligas kommunala uppdrag är tämligen perifera (t.ex. styrelseledamot i kommunala p-bolaget) medan det finns ersättare i fullmäktige som i princip aldrig dyker upp. Partiföreningens olika falanger är representerade men centern dominerar.

Det fanns undringar om att unga arga uppdragsinnehavare skulle ta över kommunalpolitiken och åtminstone eliminera profilerade motståndare som Ulf Nymark. Sådana planer tycks ha funnits, att döma av den interna nätdiskussionen, men verkar ha kommit av sej. Pragmatikerna fortsätter att driva vänsterpartiets kommunalpolitik i Lund. De gör det kompetent och konstruktivt, för en radikal resultatpolitik utan att blanda in någon kommunistisk ideologi. Lunda-borna drar nytta av detta.

Gunnar Sandin

Korsord, lexikon och historia – sett med mina ögon

När skrivkampen blir akut och min hjärna inte finner lösningen på mitt problem med det jag skriver blir korsord räddning. Korsord fordrar full koncentration, av mig

fordras det dessutom att jag skall vara kunnig i sport, betydande män och de storheter de åstadkommer både i fredstid och i krig. Den kunnigheten har jag inte, jag måste anlita lexikon både i bokform och på nätet. Det är lite trist att jag via korsordet skaffar mig kunskaper som jag inte behöver och som jag omedelbart glömmar.

Tydligen har fler kvinnor klagat och kvinnliga kryssmakare har dykt upp. Mitt problem består nu istället av att jag vet så lite om kvinnors liv och vad de åstadkommit. När jag anlitar lexikon i

tron att där finns svaren, så visar det sig att lexikonmakarna är helt ointresserade av kvinnor som betytt något för samhället. Dessutom är ointressat bedövande för all den kunskap om textilier osv som finns. Ja, vad hade jag väntat mig. Jag måste lära mig alltihop bit för bit, någon genväg finns inte, liksom jag måste leta överallt för att skaffa mig den kunskaper jag vill ha för att få en helhet.

När jag skriver en faktabok om kvinnor, som jag tidigare har gjort, så har jag fått leta upp allt materialet själv. Historieskrivningen är även

den sedan ”urminnes” tider männens angelägenhet. Inte förrän på slutet av 1800-talet fick kvinnor studera på universitet, så kvinnohistoria befinner sig fortfarande i sin linda.

Jag tror nämligen inte att kvinnor skulle, rent allmänt, skriva historia på samma sätt som män i allmänhet. Vi har en annorlunda historia att berätta när vi får tillgång till det bakgrundsmaterial som behövs för att göra kvinnolivet lika aktivt och spännande som männens, men annorlunda.

I Wedin

Liket lever

Den gångna söndagen var naturligtvis en stor dag för demokratin och Europa och vi har alla anledning att vara tacksamma mot de franska väljarna. Inte för att den s.k. konstitutionen skulle vara så mycket sämre än det lappverk av fördrag från Maastricht, Nice m.fl platser som gäller nu. Poängen är förstås att den tvingar den politiska och byråkratiska eliten i Europa att stanna upp och kanske nästa gång förklara och lyssna på folk och inte bara köra sitt eget race. Politiska eliter gör ofta som de vill utan att fråga folk, men då och då blir de övermodiga och tror att vi gärna ställer upp och legitimerar deras beslut. När de då får mothugg brukar de höja rösten, hota med arbetslöshet eller allmänna politiska katastrofer. Det kan få det som de vill – EU-omröstningen vanns med stöd av SAF och LO och deras pengar – men det kan också gå som i den svenska EMU-omröstningen och den franska i söndags.

Populist –javisst!

När man resonerar så brukar man kallas populist, vilket är ett skällsord i politiska sammanhang. Jag ser det som ett hedersord, likvärdigt med demokrat. Det betyder inte att folket alltid har rätt, verkligen inte. Men om man tar demokrati på allvar ska man väl ändå

lyssna på vad folk säger och diskutera, ta och ge argument och hitta kompromisser och gemensamma ståndpunkter?

Men just nu tycks det mest handla om s.k. *damage control*. Den politiska eliten i vart och ett av de länder i Europa som ska ta ställning försäkrar att inget är förändrat, vi fortsätter som planerat. Så säger Anders Fogh i Danmark och så säger Göran Persson. Det inträffade är djupt beklagligt, men vi går vidare. Men sanningen är ju att ett land har sagt nej, och det finns ingen chans att det skulle hinna ändra sig inom den utmätta tiden. Konstitutionen har fallit, den kan inte antas, och återstående omröstningar är mest att jämföra med opinionsundersökningar.

Ta det lugnt

Det intressanta i situationen är att motståndet mot författningen kommer från två delvis motsatta håll. Det finns en vänster som anser att EU blivit ett verktyg för en globalisering ledd av kapitalet, och en höger som i EU ser ytterligare en byråkratisk nivå som ska hindra det fria initiativet. Det är ingen svaghet i motståndet att EU-projektet kan angripas från två håll. Det visar bara att det inte går att rädda genom att följa någon av de båda. Det finns ingen lösning på sådant, vad det gäller är att hitta

sätt att leva vidare. Och sådana sätt finns och de ligger på de vardagliga kompromissernas plan. Det är väl bra att vi kan handla med varandra ganska fritt och att vi kan resa till varandra och prova på att leva och få jobb hos varandra. Men måste vi lägga ner Posten för det? Det är väl bra att vi inte ska börja krig mot varandra, men måste vi sätta upp stridsgrupper som i Europas namn och med amerikanska plan ska skickas runt världen? Måste vi ha en gemensam valuta? Etc. etc.

Alltså: i stället för att beskärma oss och tala om Europas sammanbott så kan vi väl ta det lite lugnt och säga att det är bra att stanna upp. Europa är inte som USA, vi talar många olika språk och det finns inget underlag i dag för en likformig politik. Vi kan väl ändå hjälpas åt att t.ex. hålla koldioxiderna nere. Om vi lyckas med det så kanske vi om så där hundra år har nått fram till att vi kan se Europa som en politisk enhet. Hastigt hopkomna imperier brukar krascha rätt snabbt. Ta det lugnt Europavänner!

Bedagat

Som blåsorkestermedlem har jag alltid ögonen öppna för blåsorkestrarnas roll i politiken. Här-

omveckan var det Natomöte i Åre och inför detta hade man ordnat en demonstration i Öresund. Sydsvenskans rubriksättare hittade den perfekta tonen: "Bedagade kampsånger ekade i Östersund" blev rubriken och i artikeln fick man veta att 250 demonstranter gick ett varv runt stan till toner av "gamla kampsånger som Befria södern och Ung rebell". Bedagat var alltså ordet.

IDN fick man ytterligare detaljer: "I täten gick den kommunistiska Röd front-orkestern från Sundsvall och spelade gamla hits som 'Befria Södern' (från Vietnamkriget) och 'Venceremos' (från Chile)."

Jag har inte kollat fler tidningar, men jag antar att någon tredje kallat melodivalet "gamla covers". Melodiernas samband med Natomötet är förstås inget som tidningarna finner det värt att kommentera.

Jaha, de politiska blåsorkestrarnas tid är väl ute, skulle man tro. Men så läser man ett referat från en av Nej-sidans folkfester i Paris i slutspurtens inför EU-omröstningen. Och vad får man se om inte att stämningen i folkmassan var på toppen, livad som den var av en blåsorkester som spelade "Bella Ciao", en bedagad italiensk vänsterlåt från motståndskampen mot fascisterna.

Än rör sig den ständigt dödförklarade vänstern, det är lärdomen av de senaste veckorna. Hon är inte död, hon är bara sårad.

Lucifer

Frankrikes nej

När detta läses kommer sannolikt Nederländerna att ha gjort detsamma. EU-kommissionen uppmanar övriga länder att fortsätta ratificeringsprocessen ändå. En hes och blek Persson försäkrar att han ska göra det.

Eftersom konstitutionsförslaget kräver enhällighet kan jag inte se annat än att det är dött. Det betyder att de gamla fördragen från Maastricht, Nice osv gäller som tidigare.

Jürgen Habermas menar att vi därmed gått djupare in i en USA-ledd nyliberal politisk regim. Vi har förlorat möjligheten att "utmana den hegemoniska liberalism som är villig att genomdriva fria val och en fri marknad på egen hand och, om så skulle behövas, med militärmakt". Bush gläder sig,

Vi har missat en chans att stärka den europeiska sociala modellen.

Inga polska rörmokare

Alla som röstade nej är inte EU-motståndare. Den franske vänsterdebattören Yves Salessé hävdar i sin bok "Manifeste pour une autre Europe" att konstitutionsförslaget ger för mycket makt till de nationella regeringarna och för lite överstatlighet. Nationalstaten kan inte stå emot det globaliserade kapitalet. Den kan inte garantera de sociala rättigheterna. Eftersom konstitutionsförslaget stryker nationalstaterna medhårs måste det förkastas.

Men många fransmän röstade nej av helt andra skäl. För dem gällde det att hålla polska rörmoka-

re utanför Frankrike och turkiska muslimer utanför EU. Främlingsfientlighet och rasism således.

Nationalstater som bönder på schackbräde

Maria Wetterstrand och Lars Ohly talar om folkviljan som om den vore enhetlig och helig. Den är varken det ena eller det andra. Historien rymmer många exempel på motsägelsefull och människofientlig folkvilja. "Folk" är ett farligt och av maktsträvare missbrukat ord.

Folkviljan i vår tid är en produkt av nationalstaten. Själva nationalstaten tvingades en gång med våld på människorna. Småland ödelades för ett sekel efter det att Nils Dackes uppror kuvats. Skåne tvingades in i Sverige, vilket slaget vid Lund bär vittne om. Efter några generationer blev alla svenskar.

Välfärdsstaten är efter andra världskriget den viktigaste bäraren av folkvilja och nationalism. Den har en inneboende tendens att utsluta utlänningar och minoriteter. Välfärd åt svenskarna ty de hava betalat den svenska välfärdsstaten, så är parollen. Bort med utländska parasiter och inhemska mindervärdiga! Detta är inte bara ett svenskt fenomen utan i lika hög grad ett franskt, tyskt eller holländskt. För många motiverar det hatet mot EU.

Men i den globaliserade världen förmår inte nationalstaten längre garantera välfärden. Och för super-

makten är de små inåtvända nationalstaterna inget annat än bönder att flytta runt på schackbrädet.

Nya förutsättningar inför valet

EU är något helt annat. Den europeiska unionen byggs ut genom att länderna frivilligt ansluter sig och ger upp delar av det nationella självbestämmandet för att gagna det gemensamma.

Den processen kommer nu sannolikt att hejdas för en tid. Men EU är inte dött även om den föreslagna konstitutionen är det. Utvidgningen kommer visserligen att bromsas. Samhörigheten mellan progressiva turkar och fördomsfria européer kommer att försvagas.

Samtidigt fortsätter arbetet med att skapa regionala, överstatliga unioner i världen för att motstå den amerikanska supermakten och dess nyliberala globalisering. Det finns objektiva skäl till det. Och i det arbetet kommer även i fortsättningen EU att spela en viktig roll.

Många inskränker sitt geografiska perspektiv till den lilla nationalstaten Sverige och sitt tidsmässiga till de få månaderna fram till valet.

Då kan man konstatera att de partier och grupperingar som hängt upp förhoppningarna om valframgång på en enkel nejkampanj nu förlorat en viktig valfråga, i somliga fall den enda. Förutsättningarna inför valet 2006 är förändrade.

Gunnar Stensson

VECKOBLADET c/o Göran Persson, Uardavägen D:85, 224 71 Lund. Tel 14 16 12. Utges av SFVBBiL. Bidrag insättes på pg 151 44 21-5 . **Ansv utgivare:** Göran Persson. Hemsida: veckobladet.info Manus sändes till ovanstående adress el. epost till material@veckobladet.info. Red. förbehåller sig rätten att korta insänt material. Tryck: KFS AB, Lund. Adressbyte: sänd epost till pren@veckobladet.info eller använd postens adressändringskort.

Nytt politiskt parti behövs

Till Vägval Vänsters Årsstämma i Göteborg den 11 juni har följande motion lämnats in. VB tycker att den är av ett sådant intresse att vi vill sprida den även till vår läsekrets.

(Motionen finns publicerad på VVV:s hemsida, VB tackar för lånet)

Den svenska parlamentariska demokratin kanaliseras genom partier. Vid de allmänna valen har varje röstberättigad invånare i landet möjlighet att lägga sin röst på ett speciellt parti. Det är ett sätt att påverka den politiska utvecklingen. Valdeltagandet i Sverige är i jämförelse med andra länder högt och andelen som röstar är omkring 80 procent. Många utnyttjar således sin möjlighet att påverka svensk politik.

Den som vill påverka mellan valen är hänvisad till att agera via partier antingen som partimedlem eller via organisationer eller annan opinionsbildande verksamhet. Att det finns ett stort antal medlemmar i de politiska partierna är viktigt för att kunna upprätthålla en stark demokrati och ett stort inslag av folkstyrelse.

Idag är knappt 400 000 personer anslutna till ett parti, det är omkring 5 procent av befolkningen. Antalet partianslutna personer minskar årligen med flera tiotusentals personer. Fortsätter utvecklingen kommer partierna att stå utan medlemmar om ett tiotal år. Det är ett hot mot demokratin och därför är det nödvändigt att antingen öka andelen partianslutna eller skapa ett annat system för den parlamentariska verksamheten.

Viktiga orsaker till den låga partianslutningen kan vara att flertalet av dagens partier är kvar i en gammal tradition där partierna och politikerna skulle leda folket. Därför finns ingen tradition av demokratisk organisation och det blir därmed svårt för många nya medlemmar att få inflytande i olika sakfrågor. Dagens människor vill sannolikt i större utsträckning än tidigare vara med och bestämma själva och därför behöver hela partiväsendet förändras.

Därtill kommer att partierna på vänsterkanten gått starkt isär. Vänsterpartiet har alltmer blivit ett renodlat gammaldags kommunistiskt parti och kommer sannolikt att marginaliseras. Socialdemokraterna slåss om mittenväljarna samtidigt som moderaterna antagit en mer generös välfärdspolitik än tidigare. Skillnaden mellan socialdemokratisk och moderat politik har därmed suddats ut. Den politiska förflyttningen av vänster-

partiet och socialdemokraterna har medfört att det blivit ett politiskt tomrum till vänster i svensk politik mellan dessa partier.

Kombinationen av det politiska tomrummet och avsaknaden av demokratisk uppbyggnad i flertalet partier gör att det finns utrymme för nya partibildningar till vänster. Det finns inte bara utrymme utan också ett reellt behov, eftersom många tidigare vänsterpartier, socialdemokrater och socialliberaler inte längre känner igen sina gamla partier och i dagens läge inte har några alternativ att rösta på eller att engagera sig i. Risken finns att en del av dessa närmar sig moderaterna, men störst risk är sannolikt att många kommer att passiviseras.

För att behålla en stark och folkligt förankrad demokrati anser vi att det är angeläget att ett nytt parti till vänster i svensk politik kommer till stånd och att det har en genuint demokratisk uppbyggnad, med flera olika inslag av deltagande i de politiska processerna. Exempel på detta är medlemsomröstningar, information och konferenser på Internet samt mer vanliga parlamentariska aktiviteter som möten, seminarier och folkbildning

Vi instämmer i arbetsgruppens analys av behovet av ett nytt demokratiskt parti till vänster. Dock bör analysen kompletteras med redovisning av de etablerade folkrörelsernas och de nya sociala rörelsernas betydelse och deras behov av ett nytt parti. Stora delar av LO-kollektivet har tappat förtroendet för nuvarande vänsterpartier samtidigt som deltagare? I hyresgäströrelsen, miljöförörelsen med flera också har svårt att hitta partiorganisationer att verka inom. Därför är sannolikt utrymmet för ett nytt parti till vänster betydligt större än arbetsgruppens analys ger vid handen.

Vi anser att ett nytt politiskt parti behövs och att den ekonomiska föreningen Vägval vänster ska stötta bildningen av ett parti liknande det som beskrivits av arbetsgruppen. Det bör ske genom att föreningen skapar förutsättningar att samla alla vänsterkrafter till en partibildande konferens.

Vi vill därför uppmana Vägval vänsters stämma att ge sitt moraliska och aktiva stöd till:

- bildandet av ett nytt parti till vänster i svensk politik med tydlig demokratisk uppbyggnad

- uppmana medlemmarna att ekonomiskt och organisatoriskt stötta det nya partiet

Denna bild var tänkt att illustrera förra veckans Lucifer, därför återger vi en liten del av denna

Miljöpartisterna har bisarra åsikter, säger dumma saker, betar sig egendomligt och ser fel ut, allt enligt Eriksson...

Det ligger det förstås något i att som Eriksson säger "ett parti behöver väljare". Men hur långt ska man gå?

Ska miljöpartisterna tala och se ut som

folkpartister? Ska man sälja ut

partiets själ? För

Gunnar

Håkansson

vara kvar?

Affärsidé?

I större företag är det vanligt att det är styrelser eller dylikt som kräver företaget på dess affärsidé. VB saknar dylika instanser men har som tur är sina insändarskribenter. VB:s affärsidé efterlystes för ett tag sen av insändarsignaturen j så han har fått vänta på svaret.

Vi som står bakom VB har ett långt och varierande politiskt intresse och politiska gärningar bakom oss, dock kommer våra samtliga erfarenheter från vänstern i vid mening. Det finns inte så många vänsterröster i det politiska rummet idag och lokalt är det väldigt tunnslätt med regelbundna vänsterröster som når utanför de egna medlemsleden. Det har glesnat på såväl närradio som bulletinfronten. Om de istället finns på nätet där allt sägs finnas så låter dom sig i alla fall inte hittas så lätt.

Affärsidén är helt enkelt att efter vår ringa förmåga vara ett parti- och organisationsoberoende forum för vänsteråsikter.

Vår läsekrets på de runt 200 papperstidningar vi skickar ut och de ca 150 veckobesöken på vår webbplats är kanske inte så gigantisk men jämfört med den tystnad som oftast råder i det offentliga vänstersamtalet så låter det en del.

Men se på VB som en behållare som vi i kretsen kring VB bara kan fylla själva till en mindre del, utan bidrag och frågor från den politiskt initierade läsekretsen så piper det mer än mullrar.

Göran Persson

Diagonalen

har vi då och då skrivit om i VB. Det är projektnamnet på en järnväg från t.ex. Lund till Kristianstad som, rätt utformad, kunde korta restiden mellan dessa metropoler med tjugominuter, vilket utan tvivel skulle bidra till den numera så populära regionförstoringen. Den nuvarande tågvägen via Hässleholm är 15 kilometer kortare.

Nu föreligger en "idéstudie" om projektet. Dess för tågvaner nedslående slutsats är att det inte kan räknas hem samhällsekonomiskt i någon av sina varianter.

I slutet av 1800-talet kunde projektet räknas hem, i vart fall byggdes banor med den sträckningen då. Och med framtidens förväntade bensinpriser kan vi nog komma dit igen.

Gr

VECKOBLADET

Detta nummer gjordes av Sten Henriksson, Göran Persson, Gunnar Sandin (red.) och Kajsa Theander. Nästa redaktör Gunnar Sandin, 135899.

Manus sänds per e-post till material@veckobladet.info Lämna då gärna två versioner: den raa texten som brev och dokumentet i format enligt ovan som bilaga. Vill du ha tidningen så skicka e-post till pren@veckobladet.info Vid utebliven tidning kontakta Göran Persson.

Nästa pappersnummer kommer den 26 augusti. Till dess finns material på <http://veckobladet.info> vissa fredagar.